

ПРОБЛЕМИ ЦІННОСТЕЙ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Цінністю для людини є все те, що вона визначає для себе як благо, добро, краса і здатне задовольняти її потреби в самоствердженні і функціонуванні як повноцінної особистості. Цінності відносяться до категорії вищих понять, але неодмінно впливають на повсякденне життя людей, так як формують індивідуальний світогляд, кожної окремої людини.

Цінності, які для себе визначає людина, розкривають зміст її існування, окреслюють сенс її життя. Система цінностей утворює внутрішній стрижень культури, духовну квінтесенцію потреб та інтересів особистості, виступаючи одним з найважливіших мотиваторів соціальної дії, поведінки індивідів. Цілі, інтереси, мотиви, вчинки — все це залежить від цінностей, ієрархія яких будуватиметься за ступенем їх значимості в житті людини. Ієрархію цінностей увінчує головний ідеал, що є синтезом всіх життєвих цінностей, згуртовує їх у єдине ціле і водночас залежить від своїх складових елементів.

Ціннісні орієнтації в різні епохи зумовлюються традиціями, соціальними умовами і власним вибором особистості. Цінності, що панували в добу Античності не були об'єктами матеріального світу, а уособлювали духовні ідеали, набували естетичного, піднесеного характеру: пізнання істини, духовний розвиток, наближення душі до абсолютної досконалості. У філософії епохи Середньовіччя цінності не відокремлювались від буття, а заключались в ньому самому. Велике значення мали релігійні цінності, мужність та воля, шляхетність та милосердя, які можна було проявити в реальному житті. В епоху Ренесансу для людей велике значення мало естетичне задоволення, цінувались мистецтво і музика, цінностями стали різноманітні таланти, тонкий розум, геніальність. Також відроджуються цінності епохи Античності. Що стосується Новітнього часу, то визначальною його особливістю є нестабільність в усіх сферах життя суспільства. Тому, в період війн та насилля на вершину ціннісної ієрархії виходять хоробрість, патріотизм, братерство, відданість своєму народу

Індустріалізована, складно розгалужена технологія розірвала всі зв'язки людини з природою, замінила її штучним, урбанізованим оточенням, звідки у людини виникають нові ціннісні орієнтації. Вчений О. Штомпель простежив тенденції деградації системи культурних цінностей. У сучасному світі у людей формуються більш примітивні, егоїстичні цінностей: людина прагне багатства та задоволення в основному матеріальних потреб, а не духовних. Якщо раніше в людській свідомості домінували моральні, естетичні, релігійні цінності, то зараз людина зосереджується на цінностях матеріального світу. Найбільшою цінністю сучасної людини є наукові знання. Науково-технічний прогрес постійно ставить перед людиною нові цілі, тому пріоритетного значення набувають цінності пізнання і діяльності. Але, все ж таки, визначальними для людини й людства повинні стати цінності етичні, бо від цього залежить виживання земної цивілізації та її подальша доля.